

Rumuni prospěli spojencům svým vpádem do Sedmihradska

PEO POKROK UPRAVIL OTAKAR CHARVAT

SITUACE na Balkáně zůstává dosud do jisté míry záhadnou a není možno učit si přesnou představu o tom, co se tu událo, od vstupu Rumunů do války. Rumunské armády vytažené byly ze Sedmihradska a rakousko-německá vojska dorážejí neúspěšně na brány Valašska a současně poloúspěšně na Mackensen obnovuje svůj nápor proti ruskoromunské linii v Dobruži. Před námi nalezá se otázka: Co bylo příčinou tohoto úspěšného zbrání centrálních mocností, nejpozoruhodnějšího jejich úspěchu v posledním roce? Nemáme sice po ruce dostatek informací o této věci, abychom mohli si učit nějaký soud, ale přece jenom ze zlomkových kabelových zpráv poněkud možno dohadovati se ohledně na tuto otázku.

Mezi vojenskými kritiky spojenců převládá náhled, že Rumunsko dopustilo se velkého omylu, když pokusilo se o vpád do Sedmihradska dříve, než zbavilo Bulharska. Právě se, že k tomuto rychlému vpádu do nechráněného území vedly vnitřní politické příčiny rumunské a touha po neveliké bohaté koristi. Výsledky tohoto rychlého vpádu do Sedmihradska jsou osudné, tak osudné, že úspěšný vpád bez rozmyšlelých úmyslů Rumunů, poněkud neposlechla rady svých spojenců a ucedilo na Bulharsko nepříteli.

Jak se zdá, celá rumunská armáda, s výjimkou snad jedné nebo dvou divízií, které ponechány byly v Turku a v Silistrii, byla poslána přes sedmihradské Alpy. V posledních počtech rumunské vlády byl osudný chvat a ruské armády, které měly spolupracovat s rumunskými, nenalezly se v Dobruži, když Rumunsko vstupovalo do války. To znamenalo, že předáky vojsk centrálních mocností a vojska pod velením polního maršála Mackensena, sestávající z Bulharů a Turků, hlavně Bulharů, sestavená německými důstojníky, provedla vpád do málo chráněné Dobruže, zajala rumunskou posádku v Turku a zahradla rumunský oděh v Silistrii.

Tato vojska generála von Mackensena odtáhla se jenom čtyřicet mil od Bukurešti, jsou od hlavního rumunského vojska oddělena jenom rekou Dunajem. Vojska centrálních mocností odtáhla se příliš blízko rumunskému kapitulu, než aby zůstala bukověšťská veřejnost klidnou. Byla tu otázka, pokusí-li se vojska centrálních mocností překročit Dunaj a postupovati směrem severním k přelomu železnice, spojenci Bukurešť s Constanza při Černém moři a znenáhla se železničního mostu v Černé Vodě, který je jediným, který klesá se přes Dunaj od Belohradu až k ústí řeky.

Mezi tím jakkoliv byla měla těchto vojsk polního maršála von Mackensena, objevila se potřeba vojska, které posláno bylo do Sedmihradska. Sílné oddíly rumunské byly poslány do Dobruže a od severu přišly posilné sbory ruské, tak že postup vojsk centrálních mocností byl zastaven. Ale jak osudné bylo toto rozhodnutí, ani straně rumunské, ani ruské vojskům velitelů ukazuje se nyní, když Mackensen zahájením nové ofenzivy je opět zahápen seslať sily rumunského protináporu proti teutonickým armádám na samotných hranicích Rumunsku.

Neúspěch v Dobruži zastavil rakouská vojska v Sedmihradsku zastopila před prvním náporům Rumunů a ustupovala i po té, když silně rumunské oddíly byly ze Sedmihradska odvolány pro kampan v Dobruži. Ale náhle nový velká německá armáda počala se objevovati v Sedmihradsku. A nebo lépe nová skupina armád, jimiž velel generál Falkenhayn, bývalý náčelník německého generálního štábu.

Tato armáda udeřila na Rumunů, které překonávala počtem i vypravlená, a zatlačila je po několika vázavých porážkách zpět na rumunské hranice, dohývá znovu sílně a později Benšova a vytlačila je znovu do hor a v mnohých místech za rumunské hranice. Rumunská kampan v Sedmihradsku vedla stejně jako francouzský vpád do Elzas-Lothringu na počátku přítomné války. Taková je v krátkosti historie rumunského vpádu do Sedmihradska, které mělo padnouti do rukou rumunských armád jako zradě ovce.

AMERICKÝ NICITEL PÁTRA PO ZAKLADNĚ PONOREK.

Photo by American Press Association. Níctel Spojených Států, Ericsson, který zachránil cestující z loďi, potopených německou ponorkou U-53, pátral na pobřeží po základně německých ponorek.

Oba tyto pohyby, od hranice sedmihradských a od Dobruže, jsou součástí velkého německého plánu na zbrání Rumunsku. Plán tento nepochybně utvořen byl tehdy, kdy uznamenalo se, že Rumunsko nenabírá žádného opatření na obhajobu svých hranic proti Bulharsku. Centrální mocnosti jistě pokusí se využítovati z plné míře výhod, kterých získaly v důsledku rychlého úderu na svého nového nepřítele. Je tu nyní otázka: Připustí Rusko, které jediné ze spojenců je schopno Rumunsku pomoci, aby potkal málo jeho spojence osud Srbska? Doufáme, že nikoliv.

KAMPAŇ NA BALKÁNĚ.

Boje na Balkáně staly se v posledních několika týdnech střediskem všeobecného zájmu, jednak proto, že na ostatních evropských bojištích je jenom pomalý vývoj událostí a jednak proto, že boj na tomto poloostrově mohl mít velký vliv na konečné rozhodnutí této války. Sámá otázka, která se vázována za klíč k situaci, na Balkáně může dojít k velkým a významným událostem a proto již nyní hlavní pozornost je věnována na postup válečných operací v těchto místech.

Přirozeně není větší zájem jeví se o boje, které sváděny jsou v Dobruži, kde vojska centrálních mocností připravují si cestu ku vpádu do rumunského území od čihu. Ale i operace spojenců v Macedonii mají velkou důležitost. Není dnes již sporu o tom, že anglo-francouzská výprava vysazena byla v Soluni přišlo pozdě. Když spojenci byli uznamenali dříve nebezpečí, které hrozí Srbům a Černé Hoře a poslali silně armády do Srbska v době, kdy toto mohlo být ještě zachráněno, dnes situace balkánská byla by jiná.

Na druhé straně ale, když tyto anglo-francouzská výprava v sobě nebyla na Balkán poslána, celý poloostrov nalezl by se dnes v moci teutonických spojenců, kteří byli by i sverchovanými pány v Řecku. V takovém případě naděje na vytlačení Teutonů z Balkánu byly by velice malé, byly by výše nějaké Rumunsko nikdy nevstoupilo by do války na straně spojenců a je možné, že bylo by přinuceno, aby postavilo se proti Rusku. Řecký král Konstantin již šel by se první příležitostí a připojil by se k Teutonům. O vyvození Srbska stalo by se nemožností. Státní malá srbská armáda byla by zničena a také stanovisko Itálie k Německu bylo by zcela jiné.

Spojenci udržet si Soluně jako operativního bodu docílili pozorných politických úspěchů. Chránili Rumunsko před německými hrozbami a udrželi Řecko v lochu. Umožnili srbské armádě, aby znovu vrátila se na bojiště pro zápas o vyrvání své vlasti v ruce Teutonů, Bulharsko, které těšeno je na macedonské frontě spojenci, není schopno vrhnouti polní vojsko silu proti Rumunsku. Jeho vojenská síla musí se rejděně ochabovati, neboť napjeti je příliš velké pro malou armádu, kterou má.

Hindenburg dříve rozpoznal, že válka nebyla rozhodnuta na západě a proto shromáždil veskeré volné vojsko pro zápas na Balkáně. Hindenburg vždy měl za to, že sen o dobytí Calaise je marný a stejně považoval za nemožnost, aby armády spojenců postupovaly

na Rýn. Dobře rozpoznal, že na západě Německu nehrozí žádného nebezpečí a soustředil vojenské síly proti Rusku a Rumunsku. Na západním bojišti ponechal jenom tolik vojska, co stačilo by na obhájení silně opevněných linií a silné sbory soustředil v Sedmihradsku a Dobruži. Docílil úspěšné taktikou, kterou Němci vítězili na počátku války. Rychlým soustředěním silných vojsk na jedné části fronty.

Je dosud těžko předpovídati, jaké důsledky budou mít teutonské náporů proti Rumunsku, ale je možné, že půlmilionová armáda v Macedonii zachránil situaci. Postup v Dobruži a vpád do Rumunsku od východu stal by se nemožností, kdyby tlak spojenců na Bulharsko v Macedonii stal se příliš silným. Teutonů málo by získali dobytím Bukurešti, kdyby dovoleti přelivnutí železnice, vedené z Berlína do Caribradu.

Itálie shromáždila v Albanii silnou armádu, která zahájí pohyby proti Bulharsku hned, jakmile dojde k spojení armád spojenců s armádami italskými. Pád Monarchie byl by prvním k tomu kroku. To je přímá, proč německé sbory byly poslány rychle k Monastýru, aby spolu s Bulhary pokračovali se o zastavení postupu srbských a francouzských vojsk k tomuto městu.

Z těchto důvodů klíč k situaci na Balkáně zůstává v Soluni. Když spojenci byli zanedbali příležitosti učiniti si z tohoto města operativní bod, nebyla by tu žádná z těchto možností. V armádě spojenců v Macedonii je naděje, že závažné štěstí na Balkáně obrátí se na stranu spojenců. Z toho důvodu operace v Macedonii mají velkou důležitost, větší než operace Teutonů v Dobruži a v Sedmihradsku.

STARÁ LÁSKA NEREZAVÍ.

Zádnou milostnou aférou nezabýval se v posledních letech svět tolik, jako onou eikánského houslisty Riga a princezny Chimayové. Láska princezny a eikána! Účastníkem, že jedná se o důkaz, že romantika nevymřela, je dostatečnou příčinou, aby svět se zajímal o tuto milostnou aféru. Nyní dočkáme zprávy, že Rigo, který nadvládu svedl Clary Wardové, te doby princezny Chimayové a odvezl si ji do svého domova v Anglii, aby ji tu opustil a oblézl svoji lásku její slíbenou sestřenicu, Kitty Emersonovou, je ochoten vrátiti se k první své lásce. Je to ovšem otázka, zůstane-li záblesk lásky v srdeci této krásné americké dívky a jestli ona ochotna se vrátiti k malému německému houslistovi, který také již sestará a není takovým ješkem, aby uchvácel ženského srdce. Ale láska je plná možností a staly se ještě podivnější věci.

Nynější paní Rigoová, bývalá slečna Kitty Emersonová, sdělila světu, že se už německého umělce nabazila. Američanka se přiznala, že Rigo milovala, ale kouzlo této lásky vyprchalo. Rigo má vášnivou jiskru v oku a dovede svou líru uchvátiti, ale jako člověk má mnoho vad. Paní Rigoová je o něho nezdá se prohoduje, že Clara Wardová, chce-li, může si jej vzíti opět.

Clara Wardová nalezla se nyní někde ve Francii, kam odešla z Ameriky před rokem, když zvěděla, že z bohatství její rodiny bylo jí odkázáno jenom \$1.000. Před tím, než seznámila se s eikánem Rigo, měla přístup ku všem evropským dvorům a byla obdivována. Byla sotva šestnácti let stará, když objevila se ve společnosti v Paříži. Byla krásná a měla roční příjem \$40.000. Nebylo divu, že oblíbená byla nápadníky. Obladla svoji přízni belgického knížete Josefa Chimaye a byli spolu odtáhní v roce 1890.

Od té doby obecenstvo, které záho věnuje pozornost milostným aféram šlechticů a členů panovnických rodin, často dovidalo se o krásné princeznu Chimayové. Její tenma vzbudila pozornost belgického krále Leopolda a to vyvolalo žárlivost u jejího manžela. Propast mezi nimi šířila se rok od roku, až došlo k roztržce po patnáctiletém manželství. Princezna setkala se s uherským eikánským houslistou Rigo, opustila svůj zámek, rodinu a manžela a žila po nějakou dobu jenom svému novému štěstí v Uhrách. O rok později Chimay získal si rozvod od své manželky a tato stala se ženou uherského houslisty.

Párky po té zahájil cestu po Evropě. Všude jevil se o ně velký zájem a sice, kde Rigo vystupoval, byly zaplněny do posledního místa. Rigo sbíral obrovské honoráře. Paní Rigoová kupovala skvosty za báječné summy. Ale poněkud populární párku tohoto později mizeli. Do Anglie byl přístup Rigovi zakázán a proto odešel se do Ameriky. V New Yorku seznámil se Rigo s Kitty Emersonovou a nově milostné dobrodružství bylo zahájeno.

Clara Wardová mezitím nalezla nový ideál v Giuseppe Riccardini, jenž byl ředitelem cestovní kanceláře v Římě a nechala se s Rigo rozvésti. Provádla se za Riccardina, ale toho později opustila, neboť zalíbil se jí Albano Casalotti, šofér. Došlo zprávy, že opustila i šoféra a žila po nějakou dobu v Paříži samotna. Rigo mezitím žil se s Kitty Emersonovou, ale záhy z manželů nenalezl v sňatku křezné štěstí.

Právě se ale, že Rigo nezapomněl na Clary Wardovou. Jeho přítel aspoň tak tvrdí. Nechal si na svoje ruce vytetovat její podobu a nikdy ji neodstránil. Míhaje jí stále, aby poslyl doklad pro řízení, že stará láska nerezaví. Nyní, když přítomná paní Rigoová je ochotna zrušiti manželství závazek, má příležitost vrátiti se k staré své lásce. Ale jsou tu otázky: Nabzene štěstí nyní v náruči Clary Wardové, když stáří se jí již dotkla a jméni zmizelo, a kdy jenom vzpomínky zbyvají ze dřívějších dnů? Bude Clara Wardová ochotna přijmouti Janec Rigo znovu na milost? Tento otázku nyní nyní zabývá se světská společnost v Paříži a Budapešti, která snaží se myslet na něco jiného, než na smutné výjevy, které přimáší válka.

Blahopřání.

"Gratuluji vám srdečně, pane Čvrčka! Narodila se vám dvojčata."

"Můžete se, pane, to se říká jiného Čvrčka."

"Tak? Tedy vám gratuluji ještě jednou!"

Různý náhled.

Mně: To je hrozné, jak je ta hříva tupá.

Žena: Ale jdi! Ještě před hodinou rezala krásně, když jsem s ní krájela hrambory.

Pše o své matce.

"Matka moje velice zkoušela reumatismem," píše p. Jos. Dolák z Heidelbergu, Ohio, "ale Vašo Hobka ko ji uslavilo. Než užli Hobka, byla skoro bezmocnou, ale teď valor svým 64 rokům může opět své povinnosti domácké konati. Jest velmi vděčná." — Tiskové náhledy sdávají a sílu v tomto starém, dobrou vyzkoušenou bylinou léku. Nelaž ho koupiti v lékárnách. Zvláštní jednatelé doávají Dra. Petra Huboka přímo lidem z laboratorie Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 19—25 So. Hayne Ave., Chicago, Ill. Advertisement

PRISTÁNÍ HOLLANDANŮ U AMERICKÝCH BŘEHŮ, ZNÁZORNĚNĚ STUDENTY.

Photo by American Press Association. Během oslavy stého a padesátého výročí založení Rutgersovy kolleje zázornili studenti řadu historických výjevů. Na obrázku našem spatřujeme zázornění přistání Holanďanů u amerických břehů.